

Infobrochure voor studenten

Hemodialyse

Straat 54

Inhoudsopgave

Inhoud

Waarom deze brochure?	4
Gegevens van de afdeling	5
Grondplan van het ziekenhuis	7
Profiel van de afdeling	8
Veel voorkomende pathologieën	8
Behandelingen	8
Onderzoeken	8
Kenmerk van patiëntengroep / profiel	8
Verpleegactiviteiten	8
Woordverklaring & gebruikte afkortingen	13
Organisatie van de afdeling	14
Dagschema	14
Vroegdienst	14
Dagdienst	15
Late dienst	16
Diensturen verpleegkundigen	16
Diensturen studenten	16
Kompaz	16
Afdelingsgebonden tips	17
Wij wensen je een zeer aangename en leerrijke stage!	18
Werkpostfiche – risicoanalyse van de afdeling	19

Welkom voor je stage in AZ Sint-Lucas!

Waarom deze brochure?

- We willen je zo goed mogelijk informeren zodat je stage optimaal kan verlopen.
- Je vindt in deze brochure veel informatie over de afdeling en de leerkansen die er zijn.
- AZ St-Lucas kan jou heel wat mogelijkheden bieden. Met 825 bedden, meer dan 2300 medewerkers en zo'n 70.000 opnames per jaar behoren we tot één van de grootste ziekenhuizen van Vlaanderen.
- Neem zeker de specifieke info voor studenten [op onze website](#) door! Daar vind je heel wat leermomenten terug. Grijp deze kansen dan ook met beide handen, dus vraag gerust om eens een onderzoek bij te mogen wonen, een techniek uit te voeren... Jouw interesse en enthousiasme spelen alleen maar in je voordeel!

Heb je nog vragen na het lezen van deze brochure? Stel ze gerust aan je mentor, dienstverantwoordelijke of de begeleidingsverpleegkundige.

We wensen je alvast een fijne en zeer leerrijke stage toe.

Christine Van der Hoogerstraete

Els Vanblaere

Inge Neiryck

Directeur personeel en organisatie

Verpleegkundig en paramedisch directeur

Begeleidingsverpleegkundige

Gegevens van de afdeling

Het Centrum voor nier vervangende therapie (dialyse)

- Vind je op straat 54 en als student meld je aan op straat 69.

Je kan deze afdeling **contacteren** via:

- ☎ 09/224.65.58
- E-mail : dialyse.dagverantwoordelijke@azstlucas.be

Volgende **artsen** zijn er werkzaam:

- Nefrologen
- Zie ook op website www.azstlucas.be → zorgaanbod → medisch aanbod

Het **team van de afdeling** bestaat uit:

- Dienstverantwoordelijke: Ingrid Varendonck
- Stagementoren: Ria Verschaeve, Nele Van Nuffel, Ann Dossche en Evelien Roggeman.
Deze mensen zullen aandacht geven aan de leerdoelen van de studenten en hun begeleiden gedurende de stageperiodes
- Verpleegkundigen
- Medewerkers secretariaat nierziekten
voeren de taken uit specifiek voor een secretariaat maar regelen eveneens het extra vervoer van de dialysepatiënten, leiden de peritoneaal en de huishemodialyse patiënten op. Voeren de predialyse gesprekken, vangen

de patiënten op als de sociaal assistente afwezig is
- Diëtisten: geven advies rond het dieet nemen deel aan de predialyse gesprekken
- Sociaal assistente: neemt deel aan de predialyse gesprekken, doet huisbezoeken, biedt hulp aan de patiënt i.v.m. sociale items als ook bij administratieve taken
- Logistieke assistenten: zij voeren ondersteunende taken uit zoals:
 - Onthaal patiënten
 - Bevoorrading specifieke dialyse materiaal
 - Begeleiding en vervoer van patiënten naar consultaties
 - Bestelling materiaal
 - Koffie en soep bedeling in de dialysezalen

- schoonmaak

Heel **dit team** helpt je uiteraard graag met al je praktische vragen!

Grondplan van het ziekenhuis

Stratenplan Sint-Lucas

versie 24 juni 2020

Profiel van de afdeling

Veel voorkomende pathologieën

- Patiënt met nierziekten
- Patiënt met acute nierinsufficiëntie
- Patiënt met chronische nierinsufficiëntie

Behandelingen

- Medicamenteuze behandeling – dieet
- Hemodialyse behandeling
- Peritoneale dialyse

Onderzoeken

- Nierbiopsie
- RX thorax – skelet
- Cardiologisch onderzoek – EKG
- 24 uurs RR-meting
- Acces-flow meting
- Fistulografie
- Bloedonderzoeken
- Onderzoeken afhankelijk van de pathologie van de patiënt: diabetes pat.: oogarts, endocrinoloog,...

Graag een onderzoek bijwonen, vraag het gerust.

Kenmerk van patiëntengroep / profiel

Een aantal patiënten doen aan zelfzorg, de meeste van deze patiënten hebben meer zorgen nodig en zijn hulpbehoevend.

De gemiddelde leeftijd van de patiënt met Term NI wordt hoger. Dikwijls is er bijkomend lijden, zoals diabetes – vaatlijden.

Verpleegactiviteiten

- Basiszorgen
 - o Medicatie toedienen
 - o De student
 - kan een I.M. inspuiting toedienen
 - kan insuline toedienen met insulinepen – huidplooi techniek
 - kan medicatie S.C. toedienen – inspuittechniek
 - kan medicatie per os toedienen
 - o Omschrijven van verpleegkundige problemen, actie plannen en evalueren
 - o Observeren op psychisch, fysisch en sociaal vlak
 - o Anamnese medische problemen voor dialyse
 - o Theoretisch kennis projecteren op het werkveld en uitdiepen aan de hand van de anamnese

- Specifieke behandelingen
 - Ademhalingsstelsel
 - De student
 - kent normale en afwijkende AH-types en kan afwijkingen hierop bij de patiënt vaststellen
 - zorgt voor de ademhaling van de patiënt
 - door aangepaste houding
 - hulp bij ophoesten
 - kan zuurstof toedienen.
 - Bloedsomloop
 - Stimuleren om zowel passieve als actieve oefeningen te doen afhankelijk van de pathologie
 - Controleren en interpreteren van bloeddruk en pols
 - Stimuleren om medicatie correct en op de juiste tijdstippen in te nemen. Opvolging therapietrouwheid
 - Bloedtransfusies
 - Centraal veneuze therapie: nefrologische patiënten krijgen in afwachting van een definitieve toegangsweg soms een centrale katheter in de vena- subclavia, -jugularis, -femoralis geplaatst. Aandacht voor insteekplaats en correcte verzorging
 - Observatie specifieke toegangsweg voor dialyse. Permanente toegangswegen zijn : Veno - veneuze toegangsweg(getunnelde dialyse katheter of arterio - veneuze toegangsweg (fistel, eigen bloedvaten of graft, vreemd materiaal)
 - Aandacht voor verminderde bloedcirculatie CAVE: voetwondproblemen.
 - Huid en zintuigen
 - De student
 - kan toezicht houden op het verband en een verbandwissel uitvoeren bij een gesloten chirurgische wonde
 - kan de soorten wondnaden herkennen en hechtingsmateriaal verwijderen: haakjes en draadjes
 - kan toezicht houden bij een drainagemiddel: tubulaire drain, penrose, Lamelle, T-drain, redon
 - kan toezicht houden op en verbandwisseling uitvoeren bij
 - zuivere open wonden: oppervlakkig / diep exsudaat: weinig / veel maceratie
 - geïnfecteerde wonden op advies van de arts verzorgen
 - een staal wondvocht afnemen
 - een wonde peilen en spoelen
 - de wonden onderkennen in de granulatiefase, biologische ontstekingsfase en necrotische fase
 - passieve en interactieve wondverbanden aanbrengen
 - kunstnierpatiënten kunnen te maken hebben met een droge en jeukende huid (door een te hoog ureumgehalte in het bloed). Aangepaste zeep + ureum crème wordt hiervoor voorgeschreven. Bij ernstige problemen wordt een consult dermatoloog gevraagd.

- Spijsverteringsstelsel
 - aandacht voor vochtbeperking en het belang hiervan.
- Uitscheidingsstelsel
- Zorg voor mictie en defecatie van de patiënt.
- De student
 - biedt hulp aan de patiënt die niet zelfstandig kan urineren of defeceren: met behulp van bedpan, urinaal. Zorg bij incontinentie
 - draagt er zorg voor dat de zelfstandigheid en de privacy van de patiënt hierbij zo weinig mogelijk geschaad worden
 - observeert en rapporteert, zo nodig, de frequentie en de toiletgewoonten van de patiënt, herkent macroscopische afwijkingen
 - maakt zo nodig observatie mogelijk door opvang en verzameling van urine en feces voor labo-onderzoek
 - kan maatregelen nemen om defecatie te bevorderen en obstipatie te voorkomen door
 - te stimuleren tot meer beweging
 - het stimuleren tot gebruiken van een aangepaste voeding
 - navragen om medicatie op te starten.
- Voeding en vochttoediening

Op de dialyseafdeling wordt tijdens de behandeling enkel koffie, thee, water of soep aangeboden.

- De student
 - kan de voedingstoestand van de patiënt beoordelen
 - stimuleert de zelfstandigheid
 - biedt hulp aan bij patiënten die niet zelfstandig kunnen eten en drinken
 - dient voedsel en vocht toe met gebruik van de nodige hulpmiddelen
 - kan dieetadvies geven. Met behulp van de infobrochure en in overleg met de diëtiste verbonden aan de afdeling.
- Mobiliteit
- Zorgt voor de juiste houding in bed en zetel
 - rugligging, zijligging, wisselligging, half zittend, rechtop zittend, Trendelenburg, anti-Trendelenburg, Fowler houding met hoog liggende arm of been
 - Gebruikt hulpmiddelen op een correcte manier
 - helpt indien nodig bij beweging: passief bewegen van de ledematen
 - mobiliseert de zorgvrager
 - zittend in zetel of rolstoel
 - lopend aan de arm/of met andere hulpmiddelen
 - kan de patiënt vervoeren met bed, brancard rolstoel
 - kan gebruik maken van hulpmiddelen voor het verbedden en positioneren van patiënten. (glijzeil, slide,...)

- Hygiëne
 - Aangepaste kledij, tijdens dialyse, wordt aangeboden
 - De student biedt hierbij hulp bij het aan-en uitkleden
 - Inzake lichaamshygiëne van de patiënt, bestaat de rol van de student vnl. in het observeren en zo nodig advies geven.

- Fysieke beveiliging
 - Steeds zorgen voor een veilige situatie, vb. onrusthekkens omhoog
 - Er voor zorgen dat het oproepsysteem altijd in het bereik van de patiënt ligt.

- Specifieke aandachtspunten voor de afdeling
 - Kennismaking met het centrum voor chronische nierinsufficiëntie
 - Kennismaking met de werking van het multidisciplinair team: nefroloog, sociale assistente, diëtiste enz..
 - Samenwerking met nefroloog : overleg medische problematiek
 - Samenwerking met diëtiste: dieeteducatie
 - Samenwerking met sociaal assistente: signaalfunctie
 - Samenwerking met de medewerker medische technologie: melden van technische problemen
 - Samenwerking met collega-verpleegkundigen: inzicht in TEAM werk
 - Kan basisprincipes toepassen: hygiëne en steriliteit, veiligheid, beleving van de patiënt, comfort, zelfzorg en inspraak, ergonomie, economie en ecologie
 - Inzicht in de infectiepreventie maatregelen van de afdeling
 - Kennismaking met de verschillende behandelingsvormen
 - Chronische NI: hemodialyse en peritoneale dialyse
 - Acute NI : CVVH op IZ
 - Kennismaking met de werking v/d technische apparatuur : dialysemonitor, waterbehandeling, infuuspompen, vaatacces monitoring
 - Kennismaking met de specifieke dialysematerialen
 - Helpt mee met de opbouw en observatie van de dialysemonitor
 - Kennis verwerven over de principes van dialyse
 - Kennis verwerven over het profiel van een dialysepatiënt
 - Pathologie
 - Vaatacces
 - Dieetproblematiek
 - Medicatie
 - Psycho - sociale problematiek
 - Helpt mee aan het observeren, controleren en interpreteren van de vitale functies voor, tijdens en na de behandeling
 - Helpt mee bij de evaluatie en rapportage van de dialysebehandeling
 - Verwerft inzicht in de organisatie op de hemodialyse afdeling
 - Neemt deel aan het dagelijks overdrachtsmoment
 - Werkt mee aan het voorkomen en behandelen van complicaties die zich kunnen voordoen voor, tijdens en na de behandeling
 - Hypo – en hypertensie
 - Bloeding
 - Spierkrampen
 - Hartritmestoornissen

- Koorts
- Reanimatie
- Kennismaking met het verpleegdossier - computerprogramma Nephroflow
- Kennismaking met de klinische procedures specifiek voor de afdeling
- Afname hemoculturen
- Verbandwissel bij permanente dialysekatheters
- Wondzorg bij AV-fistel Heparine-vrije dialyse (Evodial)
- Inzicht verwerven in de medicatie, specifiek voor dialysepatiënten
- Inzicht verwerven in de sociale rol van de dialyseverpleegkundige
 - Empathisch vermogen
 - Contact met familie en andere hulpverleners via communicatiemap
 - Zorgt voor het recreatief bezig zijn van de patiënt
- Inzicht verwerven in de educatieve rol van de dialyseverpleegkundige
 - Hygiëne
 - Medicatie
 - Dieet
- Bijwonen van ingrepen en onderzoeken specifiek voor de nefrologische patiënt
 - Nierbiopsie
 - Fistulografie
 - Aanleggen van vaataccesses
 - Plaatsen van PD-katheter
 - Echo fistel, meevolgen met verpleegkundige of dokter
 - Routine onderzoeken op dialyse
 - Transonic meting, ECG, 24 uren bloeddrukmeting, ...

- Beschikbare infobrochures
 - Predialyse
 - Hemodialyse
 - Peritoneale dialyse
 - Transplantatie
 - Nierbiopsie
 - Wegwijs in de bloedsuitslagen
 - Dialyse vaattoegang
 - Vaccinaties
 - Dieetbrochure
 - Sociale dienst nierziekten
 - Vakantiebrochure voor dialysepatiënten

Woordverklaring & gebruikte afkortingen

NI	nierinsufficiëntie
KN	kunstnier
CAPD	chronische ambulante peritoniaal dialyse
AV fistel	arterieel-veneuze fistel
CVA	cerebro-vasculair accident
CVVH	Continue venoveneuse hemofiltratie
MUG	medische urgentie groep

Organisatie van de afdeling

Dagschema

Vroegdienst

6.30 u – 7.15 u	Voorbereiding van de dialysemonitor en het nodige steriel materiaal om de dialysebehandelingen te kunnen starten.
7.15 u – 8.30 u	Onthaal van de patiënten Starten van de dialysebehandeling van de ochtendshift
8.30 u – 11.00 u	Observatie en opvolging van de behandeling Uitvoeren van de nodige zorgen : bv. wondzorg zaalronde met de nefroloog Contact met familie, sociale dienst, diëtiste, regelen van consultaties enz. Administratieve taken : o.a. bestelling medicatie Bijsturen van de dialyseschema's Overdrachtmoment naar de dagdiensten
11.00 u – 11.30 u	Pauze
11.30 u – 14.30 u	Beëindigen van de behandeling van de patiënten van de ochtendshift Reinigen en opnieuw opbouwen van de dialysemonitor Rapportage in elektronisch dialysedossier Nephroflow en bij opgenomen patiënten in EPD.
14.30 u – 14.42 u	Overdracht naar de dagdiensten

Dagdienst

10.30 u – 11.00 u	Overdrachtsmoment met de vroegdiensten
11.00 u – 11.30 u	Observatie patiënten
11.30 u – 13.30 u	Beëindigen van de behandeling van de patiënten van de ochtendshift Reinigen en opnieuw opbouwen van de dialysemonitor Onthaal van de patiënten Starten van de dialysebehandeling van de middagshift
13.30 u – 14.15 u	Pauze
14.30 u – 14.42 u	Overdrachtsmoment met de vroegdiensten
14.42 u – 16.30 u	Observatie en opvolging van de behandeling Uitvoeren van de nodige zorgen: bv wondzorg; katheterzorg.... Mee toeren met de nefroloog Contact met familie, sociale dienst, diëtiste, regelen van consultaties enz. Administratieve taken
16.30 u – 18.57 u	Beëindigen van de behandeling van de patiënten van de middagshift Reinigen en opnieuw opbouwen van de dialysemonitor Orde in de behandelingszalen Dialyzezaal klaarmaken voor volgende dag Rapportage in elektronisch dialysedossier Nephroflow en bij opgenomen patiënten in EPD.

Late dienst

13.42 u – 14.42 u	Hulp in de zalen waar nodig is
14.42 u – 21.27 u	<p>Verantwoordelijk voor onregelmatige activiteiten</p> <ul style="list-style-type: none"> • dialyse op IZ • dialyse in isolatie • werken aan referentietaken • Peritoneale dialyse <p>Dialysemateriaal voorbereiden voor volgende dag</p> <p>Begeleiden van de patiënten na dialyse</p> <p>Orde in de dialysezalen</p> <p>Administratieve taken</p>

Diensturen verpleegkundigen

Dagdienst: 10u15 tot 18u42 (45min pauze).

Vroegdienst: 06u30 tot 14u42 (30 min pauze)

Late dienst: 13u45 tot 21u27 (geen pauze)

14u30 tot 22u12 (geen pauze)

Diensturen studenten

Studenten die stage lopen volgen steeds de uren van de afdeling.

Dit betekent dat ze iedere shift 7u42 stage lopen.

Laat dagelijks je urenlijst aftekenen door de verantwoordelijke.

Als je naar de introductie komt de eerste stagedag, breng ook je urenlijst mee en laat je deze door de begeleidingsverpleegkundige aftekenen.

Kompaz

Op deze afdeling in AZ Sint-Lucas werkt men met het elektronisch verpleegkundig dossier Kompaz.

Afdelingsgebonden tips

- Kom goed voorbereid naar de stage (infobrochures, cursussen, doelstellingen)
- Lees de infobrochure voor aanvang van de stage
- Herbekijk de specifieke anatomie en fysiologie van de nier
- Formuleer heel duidelijk je doelstellingen voor deze stage
- Goede en gepast omgangsvorm; hoffelijkheid, verzorgd voorkomen, verzorgde taal
- Van de student verwachten we
 - o Nakomen van afspraken
 - o Vermogen van degelijk observeren en rapporteren
 - o Aanpassingsvermogen
 - o Doorzettingsvermogen
 - o Verantwoordelijkheid
 - o Engagement: begaan zijn met de zorg om patiënten en met eigen leerproces
 - o Leergierigheid: vragen stellen
 - o Positief kritische ingesteldheid
 - o Geen handelingen stellen waartoe men nog niet bevoegd is!
 - o Geen handelingen stellen waarvan je niet zeker bent, of je je niet zeker van voelt
 - o Open en eerlijke communicatie met verpleegkundigen
 - o Respect voor patiënten, aandacht voor privacy, respecteren van het beroepsgeheim
 - o Draag schoeisel dat gesloten is t.h. van de tenen
 - o Voorzie een muntstuk voor je locker op dialyse zelf

Wij wensen je een zeer aangename en leerrijke stage!

Werkpostfiche – risicoanalyse van de afdeling

vzw AZ Sint-Lucas

Sint-Lucas
Groenebriel 1
9000 Gent
Tel. 09/224 61 11
Fax 09/224 61 10
info@azstlucas.be

WERKPOSTFICHE STAGIAIRS
in uitvoering van het KB van 21/09/04 betreffende de bescherming van stagiairs

Onderneming : AZ Sint-Lucas

Werkposten : Verpleegafdeling Dialyse straat 54 Typefunctie : Verpleegkundige

Opleiding : Bachelor in verpleegkunde / HBO5 verpleegkunde

LUIK A

Beschrijving van de werkzaamheden :

- Waar : Verpleegafdeling Dialyse straat 54¹
- Welke machine, transportmiddel, producten :
- Taken : Verpleegkundige taken

Resultaat risico-evaluatie⁽¹⁾ :

- Risico's : *Risico biologische agentia groep 2 : TBC + bloedoverdraagbare infectieziekten, dragen van lasten, contact met voeding*
- Genomen preventiemaatregelen : *Vaccinaties, standaardvoorzorgsmaatregelen*
- Specifieke instructies, opleiding : *standaardvoorzorgsmaatregelen beheersen, hef- en tiltechnieken*

LUIK B

<p>Risico's en hinder⁽²⁾</p> <p>☐ val ☐ op de begane grond ☐ van hoger gelegen vlak</p> <p>☒ prikwonden/snijwonden ☐ lawaai ☐ verbrijzelingen ☐ trillingen ☐ rondvliegende scherven ☐ warmte ☐ brandwonden ☐ koude ☐ elektrische risico's ☐ vochtigheid</p> <p>☐ val van voorwerpen ☐ chemische hinder ☐ geïsoleerd werk ☐ spatten ☐ andere ☐ stof ☐ gassen, dampen</p>	<p>Verplicht medisch toezicht⁽³⁾</p> <p>☒ risico beroepsziekten : ☒ fysisch..... ☐ chemisch..... ☒ biologisch..... ☐ longaandoening..... ☐ huidaandoening.....</p> <p>☐ veiligheidsfunctie? :</p> <p>☒ contact met voedingswaren ☐ gebruik van beeldschermen⁽⁴⁾ ☒ manueel hanteren van lasten (met gevaar voor rugletsel) ☒ inventingen/test : ☐ tetanus ☒ tuberculoses ☒ hepatitis B ☐ andere :</p> <p>☐ ioniserende stralingen ☒ noodzakelijke maatregelen bij zwangerschap en borstvoeding. Conform risicolijst AZSL aard v/h gericht onderzoek..... Periodiciteit 1 x geldig voor de volledige opleiding</p>
<p>Welke werkkledij/persoonlijke beschermingsmiddelen worden gedragen ? (verantwoordelijkheid gebruiker)</p> <p>☒ broekpak/schort/andere : broekpak of schort ☐ ademhalingsbescherming (type) :</p> <p>☐ veiligheidsschoenen (type) : ☐ oorkap/oorpropjes (type) :</p> <p>☒ handschoenen (type) : PVC of Latex ☐ helm/kapje (type) :</p> <p>☒ bril/scherm (type) : bij risico op bloedspatten ☐ andere :</p>	

Voor de onderneming : naam en handtekening

Ondergetekende werd geïnformeerd over de in te nemen werkpost.

Datum :

Datum :

⁽¹⁾ indien het een arbeidspost zonder specifieke gezondheids-en veiligheidsrisico's betreft, dient de tabel "Risico's en kinder" niet aangevuld te worden

⁽²⁾ geeft de specifieke kenmerken van de arbeidspostanalyse

⁽³⁾ aard van de blootstelling zoals voorzien in de inventaris opgemaakt in uitvoering van ARAB art.124 & 1b en meegedeeld aan de arbeidsgeneesheer

⁽⁴⁾ gebruik van beeldschermen gedurende een aanzienlijke deel van de normale werktijd (by meer dan 4 uur) in functie van wat bij de gebruiker geldt

⁽⁵⁾ algemene opmerking : de werkpostfiche is vooraf ter advies voorgelegd aan de diensten van preventie en bescherming op het werk en het comité